

Opas koulutuksen kehittäjille

Ammatillisesta neuvottelukunnasta työelämäyhteistyön laaturyhmäksi

SISÄLTÖ

Lukijalle	3
1. Työelämäyhteistyö ammatillisessa koulutuksessa	4
2. Ammatillisen neuvottelukunnan tehtävät ja työskentely	5
3. Koulutuksen ennakointi ja laadun kehittäminen	6
4. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen	7
5. Toimialan markkinointi koulutukseen hakeutuville	9
Työelämäyhteistyön menestystekijät	10

■ Opas on tuotettu osana TAT:n Verkostoitumalla työssäoppimiseen laatua ja vaikuttavuutta (VETOLAVA 3) -projektia, jonka rahoitukseen ovat TAT:n lisäksi osallistuneet Opetushallitus ja Euroopan sosiaalirahasto.

Aineistotilaukset

TAT/Koulutietopalvelu
markus.erhovaara@tat.fi
Puh. (09) 1315 1539
Faksi (09) 621 6266
www.tat.fi

LUKIJALLE

■ Ammatillisen koulutuksen hyvät työelämäyhteydet palvelevat sekä yrityksiä että oppilaitoksia. Ensisijaisesti oppilaitoksen työelämäyhteyksillä on merkitystä opiskelijoille. Mitä paremmin ammatillinen koulutus vastaa työelämän tarpeita, sitä helpompi opiskelijan on valmistumisensa jälkeen työllistyä.

Monipuolisen ennakkotiedon hyödyntäminen koulutuksen suunnittelussa luo edellytykset työelämälähtöiselle ammatilliselle koulutukselle, tukee valmistuvien opiskelijoiden työllistymistä ja varmistaa alueen yrityksille osaavaa henkilöstöä tulevaisuudessa. Koulutuksen ja työelämän yhteistyöryhmät ovat merkittävässä roolissa, kun koulutuksen kehityssuuntia linjataan pidemmällä tähtäimellä. Niillä on keskeinen tehtävä myös koulutuksen työelämäyhteistyön käytäntöjen kehittäjinä.

Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen edellyttää kiinteää yhteistyötä opettajien ja työssäoppimispaikkojen edustajien kesken. Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelun lähtökohdaksi on hyvä ottaa aidot työelämän tilanteet ja niissä tarvittava osaaminen.

Tämän oppaan tarkoituksena on herättää keskustelua ammattiopistojen työelämäyhteistyöryhmien, esimerkiksi ammatillisten neuvottelukuntien, roolin vahvistamisesta osana ammatillisen koulutuksen kehittämistä. Tavoitteena on ammatillisen koulutuksen laadun ja vetovoimaisuuden parantaminen. Opas on tarkoitettu ammattiopistojen johdolle, opettajille ja koulutuksen kehittämiseen osallistuville työpaikkojen ja eri sidosryhmien edustajille.

Ammatillinen neuvottelukunta voi parhaimmillaan toimia työelämäyhteistyön laaturyhmänä ja vaikuttaa työskentelyllään käytäntöjen tavoitteelliseen kehittämiseen elinkeinoelämän lähtökohdista. Opasta voidaan käyttää apuna, kun työelämäyhteistyöryhmien roolista ja tehtävistä käydään keskustelua ja työelämäyhteistyön laadun kehittämistä organisoidaan ammattiopistoissa.

Helsingissä lokakuussa 2006

Mirja Hannula
projektipäällikkö

Taloudellinen Tiedotustoimisto
Verkostoitumalla työssäoppimiseen laatua ja vaikuttavuutta (VETOLAVA 3) -projekti
www.tat.fi/tyossaoppiminen/

1. Työelämäyhteistyö ammatillisessa koulutuksessa

■ Ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä ohjaa laki ammatillisesta koulutuksesta (1998/630) ”Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeita sekä edistää työllisyyttä. Ammatillisessa koulutuksessa tulee ottaa erityisesti huomioon työelämän tarpeet. Koulutusta järjestettäessä tulee olla yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän kanssa.

Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä valmiuksia itsenäisen ammatin harjoittamiseen. Koulutuksen tavoitteena on lisäksi tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukea elinikäistä oppimista.”

Ammatillisen koulutuksen ja yritysten yhteistyön muotoja on monia. Opetussuunnitelmien kehittäminen alueellisten osaamistarpeiden pohjalta on lähtökohta yhteistyölle. Työpaikoilla tapahtuva opiskelijoiden työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ovat keskeisiä yhteistyön muotoja. Niiden onnistunut toteutus edellyttää, että opettaja tuntee hyvin alueen yritykset. Opettajien työelämäjaksot (1–3 kk) yrityksissä ja työpaikkaohjaajakoulutus ovat tärkeitä keinoja lisätä vuoropuhelua ja tiivistää yhteistyötä oppilaitoksen ja yritysten kesken.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen kehittäminen edellyttää, että oppilaitokset tekevät kiinteää yhteistyötä alueen yritysten kanssa. Työelämäyhteistyön kehittäminen voidaan organisoida oppilaitoksissa eri tavoin. Yritysten lähtökohdista on kannatettavaa, että yhteistyö eri alueen ammattiopistojen kesken sujuu hyvin ja työelämäyhteistyön käytäntöjä kehitetään alueellisesti.

Työelämäyhteistyön kehittämistyössä voi ammattiopistossa olla erilaisia ryhmiä. Koulutusala- tai tutkintokohtaisia työelämäyhteistyön kehittämissyöryhmiä voidaan kutsua eri nimillä, esimerkiksi ammatillinen neuvottelukunta, asiantuntijatoimikunta tai työelämäyhteistyön laaturyhmä. Tässä oppaassa käsitellään koulutusala- tai tutkintokohtaisen yhteistyöryhmän työskentelyä ja niitä kutsutaan ammatillisiksi neuvottelukunniksi ja työelämäyhteistyön laaturyhmäksi. **Työelämäyhteistyön laaturyhmällä** tarkoitetaan tässä oppaassa **säännöllisesti kokoontuvaa opettajien ja eri työpaikkojen edustajien yhteistyöryhmää**, jonka työskentelylle on määritelty tehtävä ammattiopiston työelämäyhteistyön, työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen laadun kehittämisestä.

■ POHDITTAVAKSI

- Miten työelämäyhteistyön kehittäminen on organisoitu ammattiopistossa?
- Kenen vastuulla on oppilaitoksen työelämäyhteistyön laadun kehittäminen?
- Mikä on yritysten ja eri sidosryhmien rooli koulutuksen kehittämisessä?
- Miten yhteistyö sujuu alueellisesti ammattiopistojen ja työpaikkojen kesken?
- Mitä nimeä ammattiopistojen yhteistyöryhmistä käytetään paikallisesti?
- Miten koulutuksen työelämäyhteistyön, työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen on järjestetty tutkintokohtaisesti?

■ MUISTIINPANOJA

2. Ammatillisen neuvottelukunnan tehtävät ja työskentely

■ Ammatillisen neuvottelukunnan tarkoituksena on luoda **toimiva vuorovaikutussuhde** ammattiopiston ja yritysten välille. Neuvottelukunnan tehtävänä on varmistaa, että **työelämän palaute** oppilaitoksen käytäntöjen ja koulutuksen kehittämiseksi välittyy oppilaitosten edustajille. Myös yritykset tarvitsevat oppilaitoksesta palautetta esimerkiksi työssäoppimisen järjestämisestä. Neuvottelukunnan työstä hyötyvät siten sekä yritykset että oppilaitos.

Ammatillisen neuvottelukunnan tehtävät voivat olla esimerkiksi

1. Koulutuksen ennakointi ja laadun kehittäminen
2. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen
3. Toimialan markkinointi koulutukseen hakeutuville

Neuvottelukunnan jäseniksi kannattaa valita tehtävään motivoituneita ammattilaisia, joilla on laaja näkemys alan kehityssuunnista ja aito kiinnostus koulutuksen kehittämiseen. Neuvottelukunnan jäsenten on hyvä tuntee sekä oppilaitosten että alueen yritysten toimintaa. Kokousten yhteyteen voi luontevasti yhdistää eri yritysten toiminnan esittelyä. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa kannattaa sopia kokousajat ja -paikat. Neuvottelukunnan puheenjohtajalla ja opettajajäsenillä on tärkeä tehtävä neuvottelukunnan jäsenten perehdyttämisessä tehtäväänsä.

Jos alueella on useita ammattiopistoja, on tarpeen käydä keskustelua yhteistyöstä eri ammattiopistojen neuvottelukuntien kesken tai alakohtaisen, alueellisen yhteistyöryhmän perustamisesta.

■ POHDITTAVAKSI

Ammatillisen neuvottelukunnan tehtävät

- Kuka määrittelee neuvottelukunnan tehtävät?
- Miten eri osapuolet näkevät ammatillisen neuvottelukunnan tehtävät?

Neuvottelukunnan työskentely

- Miten neuvottelukunnan jäsenet valitaan?
- Miten neuvottelukunnan jäsenet perehdytetään?
- Miten asiat valmistellaan ennen kokousta?
- Kuinka usein on tarpeen kokoontua?
- Miten asiat etenevät kokousten välillä?
- Kenen vastuulla on viedä neuvottelukunnan näkemyksiä ja päätöksiä eteenpäin?
- Miten alueellinen yhteistyö on toimii käytännössä?

■ MUISTIINPANOJA

3. Koulutuksen ennakointi ja laadun kehittäminen

■ Ammatillisen koulutuksen kehittämisessä tarvitaan yritysten aktiivisuutta. **Opetussuunnitelmien kehittäminen** alueellisten ennakoititietojen ja yritysten palautteen pohjalta luo perustan opetuksen kehittämiselle. Opettajien yritystuntemuksen ajantasaisuus varmistaa, että opettajat tuntevat myös käytännössä alan ammattitaitovaatimukset. Opettajien työelämäjaksot (1–3 kk) antavat opettajalle uusia näkökulmia opetukseen ja opetussuunnitelman päivittämiseen.

Valtakunnallisten ja alueellisten ennakoititietojen pohjalta on myös tarpeen tehdä päätöksiä **aloi-tuspaikkojen suuntaamisesta** aloille, joilla lähitulevaisuudessa tarvitaan uusia osaajia. Paikallisesti on ennakoititietojen pohjalta käytävä keskustelua siitä millaisia osaajia yritykset lähitulevaisuudessa tarvitsevat ja miten hyvin valmistuvien opiskelijoiden osaaminen vastaa työelämän tarpeita. Ammatillinen neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina useat alueen yritykset, on hyvä foorumi keskusteluihin työelämän osaamisvaatimuksista ja opetussuunnitelman kehittämistarpeista.

Työelämälähtöiset opinnäytetyöt, ammattiopiston ja yritysten yhteiset projektit ja asiantuntijavierailut oppilaitoksessa ovat hyviä yhteistyömuotoja, joilla voidaan varmistaa koulutuksen työelämälähtöisyys. Työelämälähtöisestä opinnäytetyöstä hyötyvät sekä yritys että opiskelija.

Kansalliset ammattitaitokilpailut, Taitaja-kisat, on hyvä mahdollisuus kehittää tavoitteellisesti opetusta ja oppimista. Kilpailut luovat konkreettisen tavoitteen opiskelulle ja motivoivat nuoria parempiin oppimistuloksiin. Kisatapahtuman avulla on mahdollisuus esitellä ammatillista osaamista ja koulutusta eri kohderyhmille.

Koulutuksen laadun kehittäminen edellyttää, että ammattiopisto tekee tiivistä yhteistyötä alueen yritysten kanssa. Ammattiopiston prosessien kehittäminen on mahdollista vain asiakkaiden ja sidosryhmi-en palautteen avulla. Ammattiopistojen laatutyössä on avuksi, jos opettajat tuntevat yritysten toiminta-järjestelmiä ja laatutyön käytäntöjä.

Oppilaitoksen toimenpiteitä **koulutuspaikkojen täyttämässä ja keskeyttäneiden määrän vähentämisessä** tulee kehittää samanaikaisesti muiden edellä esiteltyjen toimenpiteiden kanssa. Tavoitteena on, että koulutuslinjat täyttyvät ja että opintonsa aloittaneet valmistuvat suunnitellussa ajassa ja hakeutuvat alansa tehtäviin.

■ POHDITTAVAKSI

Koulutuksen ennakointi ja työllistymisen seuranta

- Millaista ennakoititietoa on käytettävissä valtakunnallisesti ja alueellisesti?
- Millaisille osaajille alueella on kysyntää?
- Miten opetussuunnitelmat ja koulutus vastaavat työelämän tarpeita?
- Miten opiskelijoiden työllistymistä seurataan?
- Millaisin toimenpitein tuetaan opiskelijoita, joilla on riski keskeyttää opintonsa?

Työelämäyhteistyön käytäntöjen kehittäminen

- Miten opettajien työelämäjaksot palvelevat koulutuksen kehittämistä?
- Kuinka paljon opinnäytetöitä tehdään työpaikkojen toimeksiannoista?
- Miten yhteistyö alueen oppilaitosten ja yritysten kesken sujuu?
- Mitkä ovat eri osapuolten odotukset yhteistyölle?
- Miten koulutuksen ja työelämän yhteistyötä voitaisiin syventää?

■ MUISTIINPANOJA

4. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen

Työssäoppimisen laadun kehittäminen

Työssäoppiminen on keskeinen työelämäyhteistyön muoto ja se on lähentänyt oppilaitoksia ja yritysmaailmaa toisiinsa. Opiskelijan työssäoppimisen edellytyksenä on työpaikkojen oppimismahdollisuuksien kartoittaminen opettajan ja työpaikan edustajien yhteistyössä. Opettaja tuntee koulutuksen opetussuunnitelman ja voi auttaa yrityksen edustajia tunnistamaan eri vaiheessa oleville opiskelijoille soveltuvia oppimistilanteita.

Koulutuksen järjestäjä vastaa ammatillisen koulutuksen ja työssäoppimisen laadun kehittamisestä, mutta myös yrityksillä on oma roolinsa laadun kehittämistyössä. Työssäoppimisen laadun kehittäminen edellyttää, että **tutkintokohtaiset työelämäyhteistyön laaturyhmät kokoontuvat säännöllisesti**. Ammatillinen neuvottelukunta voi toimia työelämäyhteistyön laaturyhmänä tai sen voi esimerkiksi muodostaa osa neuvottelukunnan jäsenistä. Työelämäyhteistyön laaturyhmässä on hyvä olla edustettuina työssäoppimisesta vastaavien opettajien lisäksi myös aktiivisia työpaikkaohjaajia eri yrityksistä. Työpaikkaohjaajien kokemuksen ja palautteen avulla on mahdollisuus viedä eteenpäin käytäntöjä niin oppilaitoksessa kuin yrityksissäkin.

Työssäoppimisen laadun tavoitteellinen kehittäminen on mahdollista, jos käytössä on **työssäoppimisen palautejärjestelmä**. Opiskelijoilta ja työpaikkaohjaajilta kerättyjen palautteiden yhteenvedojen tarkastelu ohjaa kiinnittämään huomiota tärkeimpiin kehittämiskohtiin, esimerkiksi työssäoppimisen keston, ajankohtaan, tavoitteisiin tai ohjaukseen. Työelämäyhteistyön laaturyhmän tehtäviin voi kuulua esimerkiksi työssäoppimisen vuosisuunnittelu, palautteiden seuranta ja kehittämistoimenpiteiden määrittely. Laadun kehittäminen edellyttää myös, että palautteiden pohjalta tehtyjen toimenpiteiden toteutumista seurataan. Myös yritykset tarvitsevat palautetta kehittyäkseen työssäoppimispaikkoina.

Ammattiosaamisen näytöt osana työssäoppimista

Ammattiosaamisen näytöt tulevat arviointimenetelmänä jokaiseen ammatilliseen perustutkintoon. Ammattiosaamisen näyttö on koulutuksen järjestäjän ja työelämän yhdessä suunnittelema, toteuttama ja arvioima työtilanne tai työprosessi. Ammattiosaamisen näytössä opiskelija osoittaa tekemällä käytännön työtehtäviä, miten hyvin hän on saavuttanut opetussuunnitelman perusteiden ammatillisten opintojen tavoitteissa määritellyn työelämän edellyttämän ammattitaidon. Ammattiosaamisen näyttö annetaan kaikista ammatillisista opintokokonaisuuksista.

Koulutuksen järjestäjä vastaa ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta, toteuttamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä sekä yhteistyöstä työelämän kanssa. Näyttöjen toteuttamista varten koulutuksen järjestäjä asettaa toimielimen joko yksin tai yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Toimielimessä ovat edustettuina koulutuksen järjestäjä, työ- ja elinkeinoelämä sekä opiskelijat ja sen puheenjohtajana toimii työelämän edustaja. Toimielin voi olla monialainen, alakohtainen, tutkintokohtainen tai koulutusohjelmakohtainen. Toimielin hyväksyy koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman osana olevat suunnitelmat ammatillisen osaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista säädösten sekä opetussuunnitelman ja näytön perusteiden mukaisesti. **Toimielin valvoo näyttötoimintaa** ja sen periaatteiden toteutumista.

Käytännössä ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelu tapahtuu **opettajien ja työpaikkaohjaajien yhteistyönä tutkintokohtaisessa työelämäyhteistyön laaturyhmässä**. Ammattiosaamisen näytöt ovat jatkossa osa työssäoppimista, joten on luontevaa, että työssäoppimisen ja ammattiosaamisen kehittämisestä vastaa sama yhteistyöryhmä. Työssäoppimista ohjaavat opettajat tarvitsevat ammattiosaamisen näyttöjen suunnitteluun avuksi työpaikkaohjaajien osaamista. Yritysten edustajia tarvitaan esimerkiksi käymään keskustelua siitä mitä on kunkin opintokokonaisuuden keskeistä osaamista, joka osoitetaan näytöllä.

5. Toimialan markkinointi koulutukseen hakeutuille

■ Ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden osuus yrityksiin rekrytoitavista on noin puolet. Tulevaisuudessa tarvitaan runsaasti eri alojen ammattiosaajia. Haasteena on miten viestiä nuorille tulevaisuuden osaamistarpeista ja miten ammatillisen koulutuksen kiinnostavuutta nuorten ja heidän vanhempiensa keskuudessa voitaisiin lisätä. Ammatillinen neuvottelukunta voi olla aktiivinen toimija toimialan markkinoinnissa paikallisesti.

Nuorten perehdyttäminen työelämään alkaa jo perusopetuksessa kummiluokkatoiminnan ja TET-jaksojen muodossa. TET-jaksojen yhteydessä on mahdollista esitellä nuorille myös jatkokoulutusvaihtoehtoja ja kannattaa harkita **TET-jakson järjestämistä ammattiopiston ja yritysten yhteistyössä**. Nuoret työssäoppijat toimivat osaltaan esimerkkeinä nuoremmille. On tärkeää, että myös perusopetuksen opettajat tuntevat yritysten ja ammatillisen oppilaitoksen toimintaa.

Yhdeksäsluokkalaisille järjestettävien TAITAJA 9 -kilpailujen avulla on mahdollisuus lisätä nuorten kiinnostusta ammatillista koulutusta kohtaan. Keskeisessä asemassa nuorten ammatillisten valintojen tukena ovat perusopetuksen opinto-ohjaajat ja taitoaineiden opettajat sekä nuorten vanhemmat.

Yritysten edustajien osallistuminen aktiivisesti vanhempainiltoihin lisää vanhempien tietoisuutta tulevaisuuden osaamistarpeista ja ammatillisesta koulutuksesta. Ammatillisen koulutuksen tuottama yleinen jatko-opintokelpoisuus luo mahdollisuudet opintoihin ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Tulevaisuuden osaamistarpeita ja ammatillista koulutusta kannattaa esitellä nuorille ja vanhemmille **nuorten ammattilaisten tarinoiden ja urapolkujen** avulla.

■ POHDITTAVAKSI

- Miten nuorten ja vanhempien tietoisuutta tulevaisuuden osaamistarpeista ja ammatillisesta koulutuksesta voitaisiin paikallisesti lisätä?
- Miten yritykset osallistuvat toimialan markkinointiin nuorille?
- Miten perusopetuksen TET-jaksojen toteutusta voitaisiin paikallisesti kehittää yritysten, ammattiopistojen ja perusopetuksen yhteistyössä?

■ MUISTIINPANOJA

Työelämäyhteistyön menestystekijät

ODOTUS				
Opiskelija	Opettaja	Koulutuksen järjestäjä	Yritys	Yhteiskunta
<ul style="list-style-type: none"> – todellinen kuva ammatista ja ammattialasta – aito oppimisympäristö – ammattiin kasvu ja sosiaalistuminen: tietojen, taitojen ja asenteen kehittyminen – hyvät valmiudet työelämään 	<ul style="list-style-type: none"> – oman ammattitaidon kehittyminen – työn mielekkyyden lisääntyminen – tiivis ja monimuotoinen yhteistyö työpaikkojen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> – koulutuksen työelämävastaavuus – opettajien osaamisen ajantasaisuus – monipuolinen yhteistyö alueen elinkeinoelämän kanssa – koulutuksen kustannustehokkuus 	<ul style="list-style-type: none"> – tulevaisuuden työntekijöiden rekrytointi – kesätyöntekijöiden rekrytointi – hyvä yhteistyö oppilaitoksen kanssa – uusi tieto ja kehitysideat 	<ul style="list-style-type: none"> – ammattitaitoisten osaajien varmistaminen tulevaisuudessa – ammatillisen koulutuksen kehittyminen – oppilaitosten ja työelämän yhteistyön lisääminen

ASIAKASVAATIMUS				
Opiskelija	Opettaja	Koulutuksen järjestäjä	Yritys	Yhteiskunta
<ul style="list-style-type: none"> – ammattitaitoa kehittävät työ- ja oppimistehtävät – laadukkaat työpaikat – opettajan ja työpaikkaohjaajan tuki työelämälähtöinen koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> – uuden roolin omaksuminen – työelämäverkoston luominen ja ylläpitäminen – oman osaamisen kehittämisen resurssointi oppilaitoksessa 	<ul style="list-style-type: none"> – yritysten osallistuminen ops:n, työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittämiseen – kehittämistyön organisointi ammattiopistossa – ammatillisen koulutuksen ja oppilaitoksen maine 	<ul style="list-style-type: none"> – kevyt byrokratia – joustavat käytännöt, esim. mahdollisuus vaikuttaa to-jakson ajankohtaan – opiskelijan asenne ja perustaidot kunnossa – yritysjohtajan sitoutuminen oppilaitosyhteistyöhön 	<ul style="list-style-type: none"> – oppilaitosten ja työelämän tiivis yhteistyö – työssäoppiminen min. 6 kk tutkinnossa – ammattiosaamisen näytöt osaksi ammatillisia perustutkintoja – koulutettujen työpaikkaohjaajien määrä

MITEN VAATIMUKSIIN VASTATAAN = työelämäyhteistyön kriittiset menestystekijät				
Opiskelija	Opettaja	Koulutuksen järjestäjä	Yritys	Yhteiskunta
<ul style="list-style-type: none"> – oppimistilanteiden suunnittelu yhteistyössä (oppilaitos – työpaikka) – koulutettu työpaikkaohjaaja – valmennus ja perehdytys to-jaksolle, palaute opiskelijan sitoutumiseen oppimistavoitteisiin 	<ul style="list-style-type: none"> – opettajan hyvät yhteistyötaidot – opettajien yritys-tuntemus ja työelämäjaksot – sitoutuminen jatkuvaan itsensä kehittämiseen 	<ul style="list-style-type: none"> – oppilaitoksen työelämästrategia ja käytäntöjen kehittäminen – johdon tuki ja resursien kohdentaminen – palautejärjestelmä – koulutuksen laatu 	<ul style="list-style-type: none"> – tiedotus ja selkeät pelisäännöt yhteistyölle – hyvä vuorovaikutus oppilaitoksen kanssa – yritysten osallistuminen työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittämiseen 	<ul style="list-style-type: none"> – työpaikkaohjaajakoulutus – opettajien koulutus – resurssien ja edellytysten luominen – työssäoppimisen ja näyttöjen toteutuksen seuranta ja laadun arviointi

TAVOITE JA MITTARI				
Opiskelija	Opettaja	Koulutuksen järjestäjä	Yritys	Yhteiskunta
<ul style="list-style-type: none"> – osaamisen vastaaminen työelämän kanssa = ammattiosaamisen näytöt – laatuvaatimukset työssäoppimispaikalle – laatuvaatimukset työssäoppimisen ja näyttöjen ohjaukselle = ohjauksen määrä ja laatu – opiskelijan ammatillinen kasvu ja asiakastyytyväisyys 	<ul style="list-style-type: none"> – opettajan työelämäverkoston laatu – innovaatiot työelämäyhteistyön kehittämiseksi – kouluttautuminen ja osaamisen kehittyminen 	<ul style="list-style-type: none"> – työelämäyhteistyön määrä ja laatu – opettajien työelämäjaksoiden määrä ja tuotetut innovaatiot – asiakastyytyväisyys työelämäyhteistyöstä ja koulutuksen laadusta – opiskelijoiden työllistyminen 	<ul style="list-style-type: none"> – yhteistyöprosessin toimivuus oppilaitoksen kanssa – uusien rekrytoitujen määrä oppilaitoksessa – asiakastyytyväisyys 	<ul style="list-style-type: none"> – työpaikkaohjaajakoulutus – koulutettujen työpaikkaohjaajien määrä ja koulutuksen vaikuttavuus – työssäoppimispaikkojen määrä, työssäoppimisen laatu – osaamisen vastaavuus työelämän tarpeiden kanssa – opiskelijoiden työllistyminen

LUE LISÄÄ

■ Verkostoitumalla työssäoppimiseen laatua ja vaikuttavuutta (VETOLAVA 3) -projektin tavoitteena on ollut tukea paikallista työssäoppimisen laadun kehitystyötä oppilaitosten ja yritysten yhteistyössä. Projektissa on tuotettu työssäoppimisen laadun kehitystyötä tukevaa materiaalia.

Taloudellinen Tiedotustoimisto (TAT)

Työssäoppimisen julkaisut
Yrityksen TET-opas
www.tat.fi/tyossaoppiminen/

Tutustu myös seuraaviin julkaisuihin ja raportteihin

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Palvelut 2020 – osaaminen kansainvälisessä palveluyhteiskunnassa (2006)
Tulevaisuusluotain – verkostoitumisesta voimaa osaamiseen (2006)
Työelämän murros heijastuu osaamistarpeisiin – osaavaa henkilöstöä yrityksiin (2005)
www.ek.fi

Opetushallitus

Opetussuunnitelman perusteet eri tutkintoihin
Kansalliset näyttöaineistot eri tutkintoihin
www.oph.fi

